

O B S A H

	Strana
Předmluva	V
Seznam zkratk	IX
I. Úvod.	
1. Dvoji spisovný jazyk na Podkarpatské Rusi v době starší	1
2. Církevní jazyk slovanský jako spisovný jazyk Podkarpatské Rusi	1
3. Jihoruská výslovnost církevního jazyka slovanského	2
4. Nejstarší jazyková památka podkarpatoruského písemnictví	3
5. Jazyk starších památek literárních církevního obsahu	6
6. Jazyk starší podkarpatoruské literatury světské	7
7. Nejstarší podkarpatoruská gramatika	16
8. Československé vlivy v starším spisovném jazyce podkarpato- ruském	18
9. Reciprocita literární tvorby Podkarpatské Rusi s písemnictvím Haliče a Ukrajiny v době starší	20
II. Spisovný jazyk v době osvícenské.	
1. Literární pozůstalost A. Bačinského	22
2. Charakteristika jejího jazyka	22
3. Doznívání jazyka církevního jako spisovného	26
4. Prvý pokus o nový spisovný sloh na P. Rusi	27
5. Linguistický rozbor básně Tarkovičovy	30
6. Charakteristika básnického jazyka Dohovičova	34
7. Prvé projevy zájmu o řeč hovorovou: M. Lučkaj	38
8. Ivan Fogorošij-Berežanin	41
III. Národní obrození.	
1. Souvislost obrození Podkarpatské Rusi s obrozením Rusínů v Haliči	44
2. Andrej Baluďanskij	47
3. Vasil Popovič	49
4. Aleksander Duchnovič	50
5. Básnický jazyk Duchnovičův	52
6. Duchnovičova umělecká próza	57
7. Význam Duchnovičův ve vývoji spisovného jazyka Podkarpatské Rusi	59
IV. Úsilí o uvedení spisovného jazyka ruského.	
1. Spisovná ruština spisovným jazykem Podkarpatské Rusi.	60
2. Podkarpatoruská tradice myšlenky ruské jednoty národní	62
3. Haličské obdoby	62
4. Dobrjanskij a jeho kruh	63
5. Ivan Rakovskij a jeho časopisy	65
6. Duchnovičova ruská gramatika	67

	Strana
7. Vydavatelská činnost Spolku sv. Basila Velkého	68
8. Gramatika a čítanka K. Sabova	69
9. Slovník Mitrakův	71
10. Básnický jazyk ruské školy	93
11. Nauková próza	94
12. Úpadek jazykové kultury v poslední čtvrti minulého století	95
V. Reakce národního směru.	
1. Příčiny	99
2. Oposice v lůně Spolku sv. Basila Velkého.	100
3. Jazyk básnické školy Duchnovičovy	101
4. Jazyk A. Kralického	102
5. Mluvnice Th. Zlockého	105
6. Slovník Čopejův	106
7. Spisovný jazyk ukrajinský a předválečná generace podkarpato- ruská	109
VI. Současný stav spisovného jazyka na Podkarpatské Rusi.	
1. Nové funkce spisovného jazyka Podkarpatské Rusi po osvobození	111
2. Tradiční jazyk podkarpatoruský (E. Sabov, A. Vološin, V. Had- žega)	114
3. Stoupenci spisovného jazyka ruského	121
4. Básnický jazyk Karabelešův	123
5. Stoupenci spisovné ukrajinštiny	125
6. Jazyk básníků ukrajinské školy (V. Grendža-Donškyj, J. Boršo- Kumjaťskij, Zoreslav)	127
VII. Závěry	131
Literatura předmětu	135
Rejstřík	136

PŘÍLOHY

I. Teksty.	
1. Andrej Bačinský: Oblečenka	153
2. „ „ „ Oběžník	153
3. „ „ „ Oběžník ze dne 1. ledna 1806	154
4. I. Bazilovič: Rady mladému mnichovi	154
5. „ „ „ O katechismu Petra Mohyly	155
6. M. Lučkaj: Úryvek z kázání	156
7. H. Tarkovič: Báseň k jmeninám palatina Josefa	157
8. V. Dovhovič: Óda na A. Bačinského	159
9. „ „ „ Ohlas lidové písně	160
10. „ „ „ Píjácká píseň	161
11. „ „ „ Лучкай, зьяляр и пчоларь	162
12. „ „ „ Пяниця и его корчажиця	163
13. Ukázka hovorového jazyka podkarpatoruského v zápise M. Lučkaje	164
14. M. Lučkaj: Parafráze z Ovidia	165
15. I. Fogorošij: O podkarpatských nářečích	165
16. A. Baluďanskij: Mistr Jan Hus	169
17. Vas. Popovič: Za A. Baluďanským	170
18. Al. Duchnovič: Вручаніє	171
19. „ „ „ Тоска на гробъ милой	172
20. „ „ „ Роза	174
21. „ „ „ Dies illa, dies irae!	175

	Strana
22. Al. Duchnovič: На похоронъ матери	176
23. „ „ Память Щавника	177
24. I. Rakovskij: О правописаніи	180
25. Materin: Моє пробужденіе	187
26. „ „ Добръ тому богатому	188
27. Urjil Meteor: Ей, ты птичка милогласна	189
28. „ „ Надпись моихъ стѣнныхъ часовъ	190
29. Popradov: Отрицателю народности	190
30. Vladimir: Сонъ и дѣйствительность	191
31. „ „ На руинахъ Невичанскаго замка	191
32. I. Duliškovič: О prvých biskupech mukačevských	191
33. Aleks. Pavlovič: Z básně „Гласъ къ родинѣ“	193
34. „ „ Csardás	194
35. Nik. Noč: Тоска зарученои	194
36. Vislockij: Спишакъ и echo	195
37. Th. Zlockij: Руській на постели смертельной	196
38. A. Kralickij: Село Выдренувка	197
39. L. Čopej: Z předmluvy k Slovníku	199
40. Bileňkij (Stripskij): O spisovném jazyce a stycích Podkarpatské Rusi s Haličí v době starší	200
41. Jevm. Sabov: O L. Čopejovi	203
42. A. Vološin: O jazykových sporech zaгално	204
43. Vasilij Hadžega: Marmaroš	205
44. A. V. Karabeleš: Звонъ свободы	206
45. V. Grendža-Donškyj: Каменяр	207
46. J. Boršoš-Kumjatskyj: Рахіб у неділю	208
47. Zoreslav: Над віршами	209
48. „ „ Готови	209

II. Chronologický přehled 211

III. Seznam snímků.

1. Snímek str. 16a Moskevského zpěvníku z I. poloviny 17. stol.
2. Snímek autografu Andreje Bačinského.
3. Snímek str. 207 rukopisného sborníku Vas. Dovhoviče.
4. Snímek titulního listu Rusínsko-maďarské gramatiky Iv. Fogorošije.
5. Snímek str. 218 rukopisného sborníku Alexandra Duchnoviče.
6. Snímek titulního listu rusínsko-maďarského slovníka L. Čopeje.
7. Snímek prvé strany prvého čísla přílohy k „Listku“ E. Fencika.
8. Snímek obálkového titulu spisku „Starša ruška písmennost' na Uhorščini“.
9. Snímek prvé a čtvrté strany dopisu Jevmenije Sabova.